

Vådeskuddet i udligningsreformen

Af borgmester Ove E. Dalsgaard, Ballerup Kommune, borgmester Michael Ziegler, Høje Taastrup Kommune, borgmester Torben Hansen, Køge Kommune og borgmester Nick Hækkerup, Ny Hillerød Kommune.

Udligningsreformen rammer fire helt almindelige kommuner så hårdt, at Ballerup, Høje-Taastrup, Køge og Ny Hillerød skal betale 23 gange så meget som andre kommuner med samme beskatningsgrundlag. Det må være en fejl, som Venstre, Det konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti må rette op på. Hvis fejlen ikke rettes, vil særligt de ældre, handicappede, folkeskolen og børneområdet blive ramt.

Et flertal i folketinget har besluttet at flytte flere penge fra hovedstadsområdet til provinsen. Det er en politisk beslutning, som der både kan være argumenter for og imod, men det er under alle omstændigheder meget svært at forstå, hvorfor de fire partier i særlig grad har sendt en meget stor del af regningen til borgerne i fire helt almindelige kommuner.

Vi står for 10 % af beskatningsgrundlaget i hovedstadsområdet, men skal betale 34 % af regningen. Vi tror ikke, at det har været et bevidst ønske at ramme os, men nu bliver vi tilfældigt ramt som ved en vådeskudsulykke. Den uretfærdige udligning vil i sidste ende ramme dem, der har allermost brug for hjælp og støtte, nemlig de ældre, handicappede, folkeskolen og børnene – det har de ikke fortjent.

Større udgifter og mindre indtægter

Vi er ikke ude på, at der skal flyttes færre penge til de fattigste kommuner, men det er kun rimeligt, at regningen fordeles mere retfærdigt. Udligningsreformen skulle nemlig sikre, at de rigeste bærer de tungeste byrder – og de fire kommuner er ikke blandt de rige kommuner. Vi har store sociale udfordringer i forhold til handicappede, integration, ældre og børn og unge.

Vi har alle et udgiftsbehov over gennemsnittet og et beskatningsgrundlag under gennemsnittet i hovedstaden.

Med andre ord: I forhold til de andre kommunerne i hovedstaden har vi flere udgifter til bl.a. handicappede og ældre, og vores borgere tjener i gennemsnit mindre end borgerne i resten hovedstaden. Derfor betaler de også mindre i skat til kommunen.

Alligevel skal vi betale tre gange så meget som hovedstadens fire rigeste kommuner og 23 gange så meget som andre kommuner med samme beskatningsgrundlag som os. Regningen til os er på 330 millioner kr. af de 986 mio. kr., der flyttes fra hovedstaden i forbindelse med reformen. Det kan ikke være rigtigt.

Får ikke penge til nye opgaver

Skævheden skyldes bl.a., at vi samlet set overtager relativt mange opgaver fra amterne. Det gælder f.eks. ansvaret for hårdt ramte børn og handicappede. Vi bliver dog ikke kompenseret for de mange nye opgaver, som vi overtager. De fire kommuner overtager f.eks. 19 % flere udgifter til handicappede og 42 % flere udgifter til specialundervisning uden at blive kompenseret for disse udgifter.

Statsminister Anders Fogh Rasmussen har ved flere lejligheder betonet vigtigheden af, at regeringen ikke pålægger kommunerne nye opgaver, uden der følger penge med. F.eks. sagde han den 22. maj 2002 i Folketinget: ”Vi har givet det klare løfte, at hvis vi vælter nye opgaver over på kommuner og amter, så følger der penge med. Sådan skal det være”.

Virkeligheden er desværre en helt anden, da vi samlet set overtager relativt mange nye opgaver, som vi ikke får penge til.

Når der overhovedet bliver lavet en udligningsreform, så skyldes det, at en række skævheder i strukturreformen skulle rettes op. Det har indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen og skiftende socialministre flere gange slået fast. F.eks. udtalte Lars Løkke Rasmussen i oktober 2004, at: "For kommunerne skal tilskuds- og udligningsreformen tilpasses, så der tages hensyn til de opgaver og finansieringsomlægninger, som følger af reformen".

I forbindelse med strukturreformen har det også været vigtigt for folketingets partier, at der fulgte penge med til kommunerne. I betænkningen til lovgivningen markerede forligspartierne Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Venstre og Det Konservative Folkeparti, at meningen med udligningsreformen er at rette op på de skævheder, som måtte fremkomme i forbindelse med strukturreformen. Men hvis denne udligningsreform gennemføres, vil resultatet netop blive, at udligningsreformen i stedet for at rette op på skævheder skaber nye.

Vi vil meget gerne høre de fire partiers forklaring på, at det ikke er gået, som de har lovet.

Besparelser rammer de svage

Vi har i vores kommuner gennemgået budgetterne for at vurdere, hvor besparelser på 330 millioner kr. eventuelt vil kunne findes. Kommunernes økonomi er meget stram, og Folketinget og regeringen har i betydeligt omfang fastlagt, hvad pengene skal bruges til. Det gælder alt fra overførselsindkomster til miljøhensyn.

De mange penge kan derfor kun findes ved at skære dybt på vigtige serviceområder. Det kan i realiteten betyde, at syge patienter kun kan få nødtørftig pleje, og at ældre mennesker kun i begrænset omfang kan komme i bad. Det kan også blive nødvendigt med besparelser i folkeskolen, så der bliver mindre tid til det enkelte barn og mindre tid til undervisning. Det harmonerer dårligt med regeringens målsætning om verdens bedste folkeskole.

For mange mennesker er det nok lidt svært at forholde sig til, hvad det betyder, når vi skal spare mange millioner kroner. Den helt korte forklaring er, at pengene ikke kan findes uden at afskedige hundredvis af medarbejdere, der i dag løser vigtige opgaver til glæde for ikke mindst de ældre, børnene og de svage.

Her er et par eksempler, der fortæller noget om konsekvenserne af besparelserne på vigtige serviceområder. Hvis Ny Hillerød nedlægger *samtlige* dagcenterpladser til de ældre, kan der spares 6,6 mio. kr. om året. Hvis Høje-Taastrup giver de dårligst stillede ældre to timers mindre pleje om ugen, kan der spares 2,7 mio. kr. Hvis Køge skærer i indsatsen for truede børn, kan der spares 6 mio. kr. Hvis Ballerup giver skoleeleverne mindre undervisning i dansk og matematik, kan der spares 5,4 mio. kr.

Som det tydeligt fremgår, skal der skæres dybt, hvis der skal spares 330 mio. kr.

Fire forslag til en løsning

De fire kommuner taber i gennemsnit 1,17 % af beskatningsgrundlaget. Sammenlignet med kommuner med et tilsvarende beskatningsgrundlag, burde kommunerne tabe langt mindre. Vi har derfor fire forslag til, hvordan der kan rettes op på fejlene, så regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre kan leve op til deres løfter.

- Begræns tabet til maksimalt 0,7 % af beskatningsgrundlaget
- Lad pengene følge opgaverne
- Oprethold hovedstadsudligningen
- Støt erhvervsudviklingen

De fire forslag er ikke i prioriteret rækkefølge, men tilsammen vil de give en mere retfærdig reform.

Det første forslag går ud på at indføre et maksimalt tab for en kommune på 0,7 % af beskatningsgrundlaget. På den måde kan en række af de værste nedskæringer undgås.

Med det andet forslag vil kommuner, der straffes dobbelt, blive kompenseret for det tab, som de har haft i forbindelse med flytningen af nye opgaver til kommunerne. Hvis man *både* taber penge på udligningsreformen og strukturreformen får man altså en kompensation.

Det tredje forslag går ud på at opretholde hovedstadsudligningen på det nuværende niveau på 40 % eller mindst 35 %.

Det sidste forslag er, at udligningen af selskabsskatten sættes ned fra 50 % til 25 %, så der fortsat er et incitament til erhvervsfremmende udvikling i kommunerne.

For de fire kommuner er der tale om et meget stort beløb, som vil ramme den enkelte borger meget hårdt. Set i forhold til hele landet er der dog ikke tale om noget stort beløb, så hvis de fire partier vil, kan de sagtens finde en løsning.

Vi tror fejlen rettes

Folketinget skal i den kommende tid behandle de konkrete lovforslag, og vi håber, at partierne bag aftalen vil gå tilbage og se, hvad de selv har lovet i en række sammenhænge i forbindelse med både strukturreform og udligningsreform. Så vil det nemlig tydeligt fremgå, at det har været klart markeret, at det er de rigeste kommuner, der skal bære de tungeste byrder, og at kommunerne vil få tilført penge for de opgaver, som de får tilført med strukturreformen.

Vi håber også, at de fire partier vil overveje, om det overhovedet kan være rimeligt, at det er almindelige borgere i få kommuner, der skal rammes. Man kunne få den mistanke, at der blandt de fire partier bag aftalen ikke er nogle, der interesserer sig for borgeren i netop vores kommuner. Vi håber ikke, at vi har ret i vores mistanke.

Kort sagt må det Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Venstre og Det Konservative Folkeparti enten rette fejlen op, eller forklare hvorfor netop borgerne i Ballerup, Høje-Taastup, Køge og Ny Hillerød skal rammes så hårdt.

Indtil videre tror vi, at fejlen rettes, for hvad der ikke kan forklares, kan heller ikke forsvares.